
Ποιος χρειάζεται προστασία
από ποιόν, και
γιατί να προστατευτεί η άγρια ζωή;

Πέτρος Λυμπεράκης

Μουσείο
Φυσικής
Ιστορίας
Κρήτης

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Ο Άνθρωπος κυρίαρχος ή μέρος της Φύσης;

Τρία Παραδείγματα

- Πόλεμος
  - Υπηρεσίες οικοσυστημάτων
  - Προστασία
-

Είμαστε σε πόλεμο

- Να καταπολεμήσουμε τα κουνούπια
  - Εχθρός των καλλιεργειών
  - Το οπλοστάσιο της ιατρικής στη μάχη κατά του καρκίνου
  - Οι εχθροί του ζαρκαδιού είναι ο λύκος και ο λύγκας
  - Εξαφανίσαμε την ιλαρά / πολιομυελίτιδα / φυματίωση...
  - Να ενισχύσουμε την άμυνα του οργανισμού
  - Υποχώρησε ο πυρετός
  - Σύμμαχος στη μάχη κατά της χοληστερίνης
  - Η διατροφή είναι η πρώτη γραμμή άμυνας του οργανισμού
-

Είμαστε σε πόλεμο

- Να καταπολεμήσουμε τα κουνούπια
- Εχθρός των καλλιεργειών
- Το οπλοστάσιο της ιατρικής στη μάχη κατά του καρκίνου
- Οι εχθροί του ζαρκαδιού είναι ο λύκος και ο λύγκας
- Εξαφανίσαμε την ιλαρά / πολιομυελίτιδα / φυματίωση...
- Να ενισχύσουμε την άμυνα του οργανισμού
- Υποχώρησε ο πυρετός
- Σύμμαχος στη μάχη κατά της χοληστερίνης
- Η διατροφή είναι η πρώτη γραμμή άμυνας του οργανισμού

Πόλεμος (στον οποίο μάλιστα χάνομε)

Οικοσυστημικές υπηρεσίες

- Μια σύγχρονη προσέγγιση της βιολογίας διατήρησης (conservation biology) εφηύρε και χρησιμοποιεί τον όρο “ecosystem services”
  - Διδακτορικά – Ερευνητικά Προγράμματα – Συνέδρια – Καριέρες - Πολιτικές
-

Ξέρουμε άραγε τι λέμε;

Χρησιμοποιώντας τον όρο οικοσυστημικές υπηρεσίες κάνουμε τρεις υποχρεωτικές παραδοχές - συνδηλώσεις:

- Το οικοσύστημα είναι διαχωρισμένο από τον άνθρωπο
  - Το οικοσύστημα είναι εκεί για να μας υπηρετεί
  - Κάθε υπηρεσία μπορεί να κοστολογηθεί
-

Προστασία

- Χρησιμοποιώντας τη λέξη «προστασία» για τη Φύση ή στοιχεία της, συνδηλώνουμε
  1. ότι η φύση έχει ανάγκη από την προστασία μας, όσο και
  2. ότι εμείς είμαστε ικανοί να την προστατέψουμε.

Και οι δύο δηλώσεις είναι ψευδείς.

Η φύση είναι ικανή

- η Φύση (με την έννοια του φαινομένου της Ζωής) τα κατάφερε μόνη της για σχεδόν 4 δις έτη που δεν υπήρχε ο άνθρωπος*, ακόμη και μετά από τα γεγονότα που ονομάζουμε μαζικές εξαφανίσεις.

Ψευδής, συνεπώς, η πρώτη συνδήλωση

$$*4.000.000.000 / 40.000 = 100.000$$

Εμείς είμαστε ικανοί;

πόσο ικανοί είμαστε να προστατέψουμε το είδος μας;

- ποσοστό πρόσβασης σε πόσιμο νερό;
- στοιχειώδης περίθαλψη;...

πόσο ικανοί είμαστε να προστατέψουμε τη Φύση;

- οικολογικό αποτύπωμα
- ρυθμός εξαφάνισης ειδών

...ψευδής και η δεύτερη

Άρα;

Μπορούμε να κάνουμε κάτι;

Πρέπει να κάνουμε κάτι;

Και πρέπει και μπορούμε

Ας ξεκινήσουμε με τα γιατί

Γιατί;

- Γιατί το αγαπημένο τηλεοπτικό πρόγραμμα πολλών, ανεξαρτήτως ηλικίας είναι τα ντοκιμαντέρ για τη Φύση;
  - Γιατί στις αργίες ή τις διακοπές μιλάμε για «απόδραση» στη Φύση;
  - Γιατί νιώθουμε αναζωογονημένοι μετά από τέτοιες «αποδράσεις»;
  - ...
-

Συμπυκνώνοντας θεωρητικά

- Ο σύγχρονος πολιτισμός και αιώνες θρησκευτικών και πολιτιστικών παραδόσεων έχουν θρέψει τις αλαζονικές απόψεις περί **διάκρισης** του ανθρώπου **από**, και **κυριαρχίας** του **επί** της Φύσης αποξενώνοντάς μας από αυτήν
- Η ανθρώπινη κοινωνία βιώνει ένα **συλλογικό σύνδρομο στέρησης**

...και συμπεραίνοντας

- Παρά και ενάντια στην αποξένωση και την αλαζονεία, ο άνθρωπος, ενστικτωδώς αναζητά την αρμονική επανασύνδεσή του με τη Φύση
-

Ανάγκες

- Αποκατάσταση σχέσεων ανθρώπου Φύσης:
- Αποδοχή του γεγονότος ότι είμαστε κομμάτι της και όχι κυρίαρχοί της
- Επανάσυνδεση μέσω της φροντίδας για τη Φύση: Γνώση>Αγάπη>Φροντίδα

- Κάτω από αυτό το πρίσμα, προβάλλει ως αναγκαίο το αίτημα της **διαχείρισης** έναντι αυτού της **προστασίας**

Διαχείριση

- Μέσα από δημοκρατικές διαδικασίες να ορίσομε (και στη συνέχεια να υλοποιήσομε) τους στόχους που κρίνομε ως αναγκαίους για την άρση της αποξένωσης του ανθρώπου από τη Φύση και την αποκατάσταση των σχέσεών του με αυτήν
-

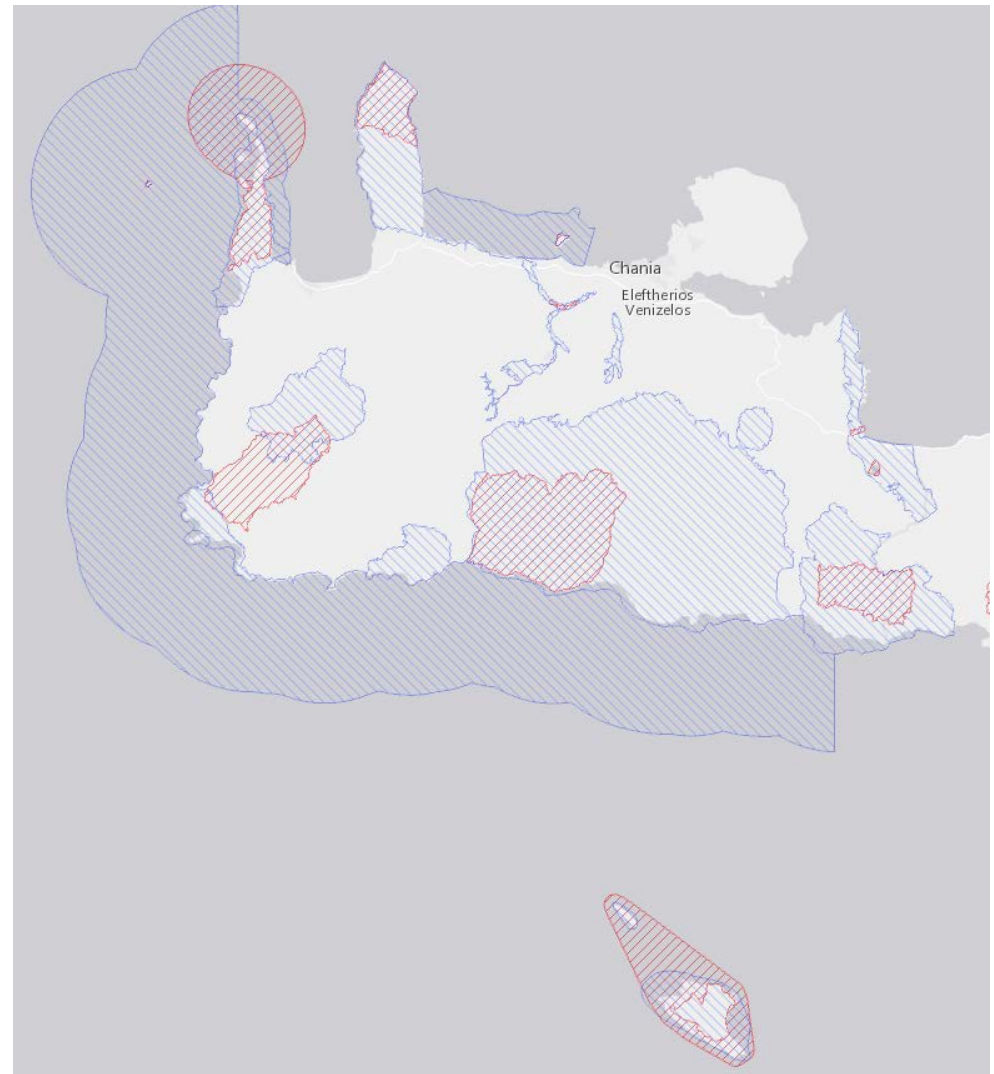
Περιλαμβάνει χωρίς να περιορίζεται στα

- Να δώσομε ΧΩΡΟ
- Να σταματήσομε την απώλεια στοιχείων της (είδη ζώων, φυτών, οικοσυστημάτων) που εμείς προκαλούμε
- Να ξανά – ανακαλύψομε σχέσεις δοκιμασμένες (αγροτικά, υγεία, χωροταξία) που ξεχάσαμε
- Να εξετάσομε τη σχέση ανθρώπου Φύσης με γνώμονα τις ανθρώπινες ανάγκες και όχι αποκλειστικά τα λεφτά

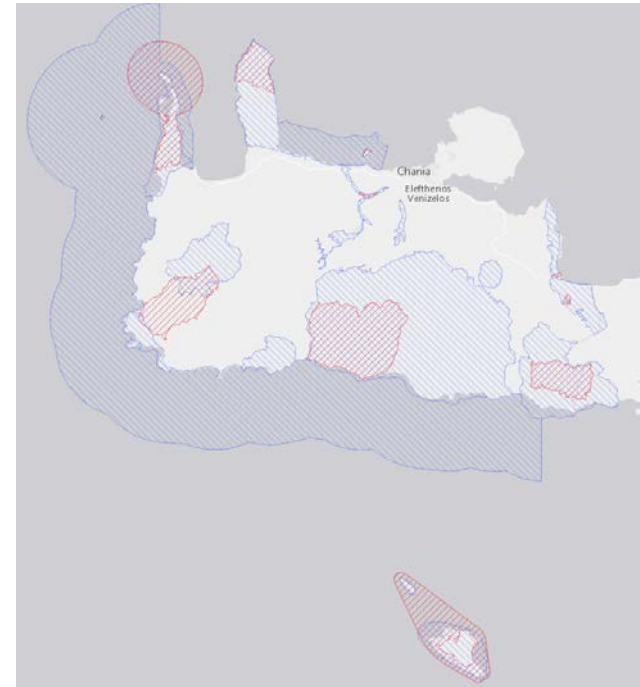
Προστατευόμενες περιοχές Ν. Χανίων

- 23 Περιοχές
- 40% της χέρσου
- Σημαντικές θαλάσσιες περιοχές για κητώδη
- Εξαιρετική ποιότητα περιβάλλοντος
  - Τουρισμός
  - Αγροτική παραγωγή

Πέρα από τα λεφτά

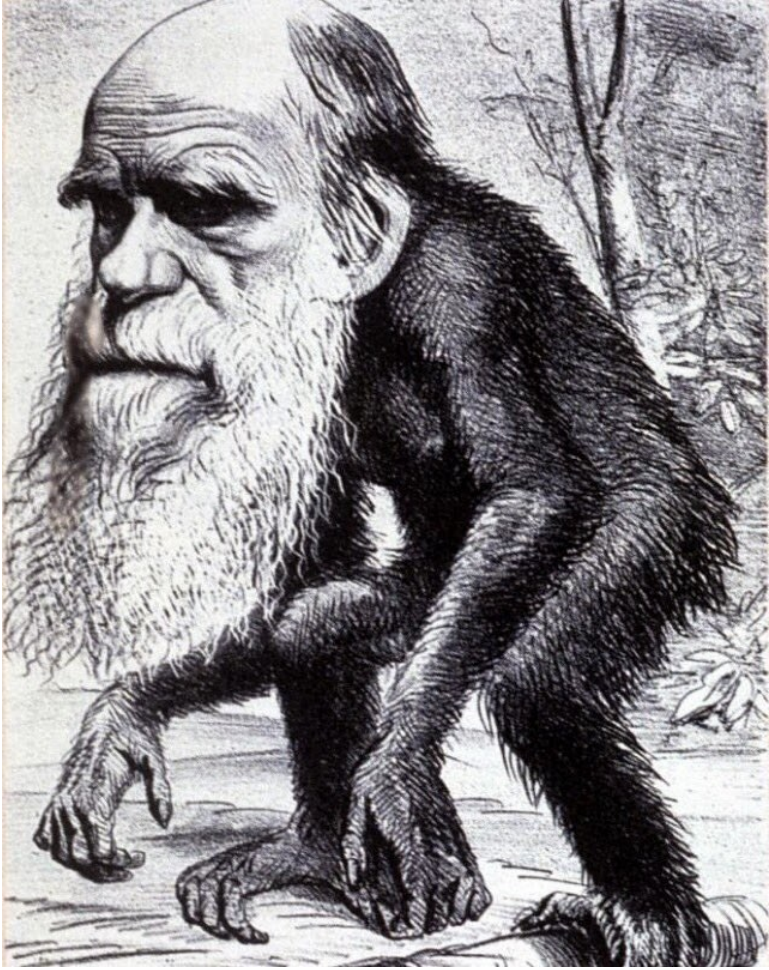
- Ποιότητα ζωής
- Υγεία
- Χαρά
- Ευζωία
- Απόλαυση της ζωής

Επένδυση στο Περιβάλλον

- Ζούμε σε έναν επίγειο παράδεισο. Να μη φάμε το μήλο που μας προσφέρουν οι τεχνοκράτες που μετράνε μόνο με λεφτά. Να μην εκπέσομε όπως τους πρωτόπλαστους από τον παράδεισο αυτόν. Να τον απολαύσομε και να φροντίσομε/επιτρέψομε να τον απολαύσουν και τα παιδιά μας.
  - Η επένδυση στο περιβάλλον (για να χρησιμοποιήσω και οικονομικούς όρους) είναι η ασφαλέστερη εγγύηση τόσο για τα παραπάνω όσο και για το οικονομικό μας μέλλον.
-

Ευχαριστώ
για την προσοχή σας